

Az élő Jézus színe előtt (Fil. 2: 5-11)

Egy kegyes király uralkodik egy országban; de közte és alattvalói közt gonosz hivatalnokok állnak, kik a király irgalmas parancsait végre nem hatják, meghamisítják s a panaszos polgárokat nem engedik az uralkodó színe elé. Így élnek kegyes király és szenvedő alattvalók egymás mellett, de egymást nem ismerve és egymást félreértve. Vannak istenfélő hivatalnokok is egynéhányan, de ezeket a gonoszok megrágalmazzák, bevádolják, félretolják úgy, hogy szavuk nem éri el királyt és a rágalomtól befeketítve a nép bennük látja nyomorúságának okait. A hazugságnak óriási hatalma van a tudatlan, megtévesztett lelkeken. Ez a szerencsétlen ország az Egyházat példázza. Nemes királya az Élő Jézus. Gonosz hivatalnokai a gyenge Annások és erőszakos Kajafások; a nagytanácsban élő vének, kik Jézust egyszer már halálra ítélték s a kevés igaz tanácsos, kiknek szavát elnyomja a tömeg, Nikodémus és arimathiai József, kiknek csak arra van hatalmuk a világban, hogy Jézusnak tisztességes temetést adjanak. Az ítéletben nem Pilátus szava teljesül, hanem Kajafásé!

Jézus korabeli zsidó egyházban minden megvolt, ami a fényes istentisztelet kellékéül tekinthető: pompás, arannyal borított templomépület, fényes szertartások, papi ruhák, előkelő, méltóságuknak tudatában levő papok és főpapok, nagy tiszteletben álló presbitérium, azaz *synedrion*. De egy hiányzott ebből a pompából és tekintélyből: az Élő Isten. Vele nem számoltak, Róla nem igen tudtak, Vele nem törődtek, mikor határozatot hoztak, hogy a Názáretit meg kell ölni, Isten akaratát nem tudakolták, elég volt erre a főpap bölcsessége. Még csak azt sem tudták, hogy kell az Isten tanácsát meg szerezni. S ha meg is tudták volna, mi az Isten akarata, nem volt senki, aki indult volna utána. Amikor a napkeleti bölcsek a Messiás születési helye felől érdeklődtek, a papok meg tudták mondani, hol kell a Felkentnek születnie, tehát a theológiai tudományok fejlettek voltak náluk; de egy papnak sem jutott eszébe, hogy a bölcsekkel együtt megkeresse a megszületett királyt. Fényes templom, előkelő papság, theológiai tudományosság és semmi érdeklődés az élő Isten irányában; ez volt a Jézus korabeli zsidó egyház arculata.

Az ember mindenütt és mindig ember s mindenütt és mindig ugyanaz. A keresztyén egyház hasonló fejlődésen ment által, mint a régi zsidó. Az ókor végén a római egyháznak igen nagy tekintélye volt az igaz tanítás meghatározásában és a tekintély nem volt jogosulatlan. Később azonban a földi érdekek és a hatalom csábítása a római püspököt mind többször a tévtanok mellé állították.

Mindamellett nagy tehetségű és bölcsességű tanítók mutattak az egyház előtt az utat. Művészek, tehetséges egyházkormányzók tették az egyház életét széppé és hatalmassá. De az Élő Istent hiába keresték az egyházban azok, akiket a szépség és okos látszat kielégíteni nem tudott. Mikor Luther Márton fiatalon Rómába érkezett, a fényes templomokban szolgáló fényes papok közt hiába kereste az élő Istent. Csalódással a szívében utazott vissza Rómából. Ugyanilyen csalódáson mentek át az utóreformátorok azokban az egyházakban, amelyeket Kálvin és Luther utódai alapítottak. Ezt Kálvin és Luther nem akarták a világot új egyházakkal megajándékozni! Ezekben az egyházakban az Isten beszédét lassanként eltakarják a reformátorok iratai, a hitvallások; új és a réginél üresebb szertartások helyettesítették az élő Isten keresését és a mindjobban kiüresedő prédikáció nem a jelenlevő élő Krisztusról beszélt, hanem általános erkölcsi szabályokat ismételt, vagy egészen tartalmatlan, ostoba lett. A legtöbb protestáns templomban csak a bálványá lett egyházzal hallunk szónokolni, de alig Istenről és az élő Isten jelenlétéről és csodáiról, melyeket ma tesz, majdnem soha.

Az un. „hívek” majdnem sohasem kerülnek az élő Isten színe elé. Az élő Istent eltakarja az emberek elől az egyház földi szervezete, szertartásai, a pap és az élő hittől szentesített egyházi beszéd. S ha valaki ma elindul, hogy a protestáns templomokban megkeresse az élő Istent, azt éppen úgy kiátkozzák, mint kiátkozták azt a Luthert, aki Rómában talált templomokat és papokat, de nem találta meg Istent. Csoda-e aztán ha ezek az egyházak, melyek középületekre, egyházi adóra, emberi szervezetekre, földi hatalmasoknak pártfogására épülnek, mikor fűjni kezdenek a szelek és szakad a part, összedőlnek, mint a homokra épített ház. Az un. pietista keresztyénség éppen az élő Istent indult megkeresni, miután Őt az egyházban nem találta meg. A megmerevedett, megcsontosodott egyház üldözte őket. De ha mai utódaikat nézzük, fájdalommal kell látnunk, hogy a külső forma, az Ige betűje, s a megszokás és a földi keret, nem utolsó mértékben pedig a divatos vezetők éppen úgy eltakarják az emberek szeme elől az élő Jézust, akinek neve minduntalan ajkukon van, mint ahogy a középkori és újkor egyházakban is ugyanaz történt. Csak két példát említek erre. A megtérés általában nem az élő Jézushoz történik, hanem egy üdvözítő dogmához, melyet el kell fogadni, elhinni aki a dogmát hiszi, az üdvözülni. még ha tovább is éppen úgy Sátán hatalma alatt marad a megtérő élete, mint volt megtérése előtt, s az ébredező lelkiismeretet sekélyesebb és selejtesebb okoskodással nyugtatgatják, mint amilyenek a hideg, ősi egyházak dogmái, amikor Isten bocsánatot adó szeretetét bűnpalástolónak és Istent bűnpártolónak hirdetik. A másik spanyolfal, amely mögé Istent elrejtik, a gyógyító imádkozás: azt hirdetik, az imádság gyógyít, s a hívő imádságra okvetlenül következnie kell a gyógyulásnak. Hogy az élő Jézus rábízta magát a

megtérőre, aki egy dogmában hisz és életét nem bízta rá az élő Királyra; hogy az élő Jézus jónak látja-e a beteg meggyógyítását éppen ekkor, amikor azért imádkoznak, azt ezek az elmeszesedett pietisták nem kérdezik, mert ők csak a megtérés dogmájával és az imádkozás szertartásával foglalkoznak.

Az ember meg-megindul az élő Istent megkeresni és Isten az őszinte keresőnek meg is mutatja szent arcát; de Sátán úgy intézi az emberi fejlődést, hogy az élő Istent, az élő Jézust mindig elrejtí az emberi mesterkedések, cselekedetek és nézetek spanyolfala mögé, hogy az emberek csak ezt lássák, amit ők mondanak és tesznek, és ne találkozzanak az élő Isten szent arcával. De nemcsak a Sátán intézi ezt, hanem az ember is kívánja. Mert hiszem éppen abban áll az igazi megtérés, hogy a bűnös ember a szent Istennel találkozik s Annak tüzes szeme előtt meglátja és elítéli magát. Ám a gőgös és a vétek édességéről lemondani nem akaró ember nem akar ez elé a tüzes tekintet elé állni, hanem inkább kívánja a Spanyolfalat, mely az élő Jézus szemét elrejtí előle. Meg akarja ugyan nyugtatni lelkiismeretét s erre jók a díszszertartások, a megnyugtató pap, a hamis feloldozás, az egyház külsőségei, szenteknek tekintett szokások, sőt önmegettartóztatás, böjt, emberi tisztasági szabályok stb. Ezeket mint spanyolfalakat helyezi az ember maga és Isten közé, hogy csak valami derengő félhomály vegye körül, de a lángtekintetű Jézus ne vesse rá szemét. Könnyű belátni, hogy az ily „spanyolfal-keresztyének” nem igazi keresztyének az Isten a spanyolfal-megtérést sohasem fogadja el; a spanyolfal imádságot nem hallgatja meg. A megtérőnek, az imádkozónak az élő Istennel kell találkoznia; szembe kell néznie Isten ítéttel és azt magára mérve el kell fogadnia; el kell ítélnie, mit Isten benne, az emberekben elítél s el kell vágnia azokat az összeköttetéseket, tagokat, melyek a megtérőt fogva tartják, hogy feltétlenül és teljesen szabad legyen Isten számára s követni tudja Jézust „valahová megy”. Csak az ilyen találkozásból folyó megtérés igazi megtérés. Megtérni annyit jelent, mint az élő Jézussal találkozni s Őt többé soha el nem hagyni, ha megtagadnám Őt, hozzá büntudattal újra visszatérni. Csak kevesen vannak, akik ilyen megtérése mennek által és csak ezeket a megtérőket tekinthetjük igazán keresztyéneknek.

Megtérni, keresztyénné lenni annyi, mint Krisztus követőjévé válni: megkeresni e világon azokat a véres lábnyomokat, amelyek Jézus útját jelölik ebben a világban; melyeken Az járt, akinek nem volt hová fejét lehajtania e világban, aki itt otthontalan volt; amelyeken Az járt, aki mindig és mindenütt szeretett, de soha meg nem alkudott ezzel a világgal és éppen ezért lett üldözötté és éppen ezért visznek ezek a lábnyomok a Golgota Keresztje felé, Jeruzsálem felé, mely megöli a prófétákat. Megtérni annyit jelent, mint találkozni a mennyei trónra felemelt

Jézussal és örökre Neki adni át az uralmat magunkon. A keresztyén ember abban különbözik az álkeresztyéntől, hogy a keresztyén ember Jézus arcát nézi, az álkeresztyén ellenben a szertartásokat, a papokat és közösségvezetőket, a hívő társadalom követeléseit; mindegyre az igazi keresztyén ember nem kíváncsi, mert tudja, hogy ezek vizsgálata csak összezavarná Jézussal való viszonyát; viszont az álkeresztyén vonakodik Jézus szeme elé kerülni, mert attól fél, hogy Jézus látása megzavarná a világhoz való, az emberi intézményekhez való viszonyát és a szertartásokba, a keresztyén szokások és viselkedésmód üdvözítő erejébe vetett hitét. Az álkeresztyénség nem lépcsőfok a keresztyénséghez, hanem az ellenkező irányba vivő út, a homályba vivő út. Az álkeresztyén nem akarja a valóságot látni. Mert a valóságos Jézus, a valóságos Isten a hamis-, álkeresztyénnek gyötrelem, rémület; a valóságos keresztyénnek ellenben gyönyörűség és vigasztalás.

Az élő Isten előtt állni és az élő Jézus előtt állni nem ugyanaz. De ez nem azért van, mert az Atya és a Fiú nem volnának egyek. Ám a Fiú az Ige, a szó, a látható gondolat. Isten változatlan, de az Isten látható kifejezése, a Fiú változik és más-más alakot ölt. Egykor az Atyánál volt, az örökkévalóság mélyében elrejtve; a teremtéskor a látható világba nyomta bele bélyegét; a bűneset után Magára vette a vétkes testet és emberré lett, meghalt, feltámadott, a mennyekbe szállt föl s megdicsőült testében az embert a mennyei létbe ültette át. Majd visszatér az embervilágba és magával hozza ide mennyei méltóságát és hatalmát. Végül visszavezet mindent az Atyához, hogy Isten legyen minden mindenekben. Változásainak e különböző állomásain a belső valósága mindig ugyanaz marad. De a forma, az alak, melyben jelentkezett, változott aszerint, amit szeretete a teremtményekkel közölni akart. Isteni gazdagságából kiüresítette magát, hogy átvegye tőlünk a mi szegénységünket és nyomorúságainkat. Majd visszavette a gazdagságát, hogy azt mivelünk megossza; végül a helyreállított embert az Atya elé állítja, hogy Vele örök közösségben élje életét. Az élő Jézus előtt állni annyit jelent, mint átadni Neki nyomorúságainkat, átvenni Tőle isteni gazdagságát, egyesülni az Atyával. Az álkeresztyén megtartja magának a nyomorúságot, sohasem veszi át az isteni gazdagságot és sohasem ismeri meg az Atyát! Spanyolfal-keresztyénnek-, álkeresztyénnek lenni a világ legostobább nyomorúsága. Annyit jelent, mint az ajtóig eljutni és sohasem bemenni a dicsőségbe, hanem kint maradni a külső sötétségben, a sírás és fogcsikorgatás helyén. Azért szeretnétek titeket az élő Jézus elé vezetni; a megnyílt ajtón át bevinni az örök dicsőségbe! Mint már említettem az élő Jézus előtt állás nem mindkor jelentette ugyanazt. A teremtés előtt, - azt olvassuk János evangéliumában - A Fiú az Atya felé volt fordulva, ekkor nem volt teremtmény még, hogy az élő Fiú előtt állhasson.

A teremtés után a Fiú, mint örök teremtő Ige, kifelé fordult a teremtés felé, s azt az isteni örök tervet képezte, amelyet a Teremtő e világba belehelyezett, s amely felé e teremtésnek fejlődnie kellett volna, haladnia kellett volna, ha a vétek nem áll Isten terve és a teremtés közé. Az Atya a Fiún át teremtett, a Fiú pedig a magát odaadó szeretet volt, a Magát odaáldozó szeretet. A mai ember a teremtésben csak holt anyagot lát, melyet a véletlen hoz össze világgá. Milyen sivár, milyen rideg, milyen lélektelen ez a világkép! Milyen üresnek és boldogtalannak kell lenni annak az embernek, aki ennek a világképnek fogyasztó világában él! Az ilyen emberek szíve jéggé fagyott, abban nincs helye a szeretetnek, csak az önzésnek, rablásnak, a kegyetlen gyilkolásnak. A régi pogányok tévelygéseikben is igazabbnak látták az Isten teremtését; azt hitték, hogy minden természeti jelenség mögött egy szellem, egy kis-xy vagy egy Isten áll, s ezt a szellemet imádta a pogány.

A valóság az, hogy a teremtés minden alkotása mögött ott áll az isteni terv, mely a szeretet volt; hogy a történelem minden eseménye mögött ott van az isteni terv, a szeretetszándék és az a szeretet nem elvont, üres, megfoghatatlan fogalom, hanem az Ige, az Isten Fia. Itt minden él, minden beszél, minden ígér, minden reményt rejt magában, mert egy örök isteni nagy terv első jelentkezése csupán, a foglaló, hogy Isten, amit szem nem látott, fül nem hallott, emberi értelem soha föl nem fogott, azt készítette az Őt szeretőknek. Az ember ott áll az élő Ige előtt és nem látja, nem ismeri meg Őt! Azért olyan boldogtalan az ember! A hívő ember a teremtésben egy szebb világ foglalóját látja. Nem vész el semmi ebből a romlandó világból, mert ha elmúlik is az, ami a felületen van, a romló anyag, a hús, de megmarad az, ami hordozza az anyagot, a szellem, a teremtő gondolat, az Ige! Megmarad, mert ez az Ige szeretet, az örök húség! Szebb, dicsőbb, boldogítóbb megvalósulásban visszkapjuk az elvesztett világot! Az apostol látomásában új eget és új földet látott! Nem kellett volna ennek a világnak megromlania. Az elmúlás, a halál a vétek büntetése lett. De a Szeretet utána ment az elvesző embernek és megkereste az elveszett juhot. Ekkor lett az Ige Jézussá, az Örök Fiú hússá, az élet Forrása halottá! Mikor Isten formájában volt, az Ég dicsőségében a legdicsőbb volt, megüresítette Magát, emberi alakot öltött. S még itt a földön is kikereste a legalsó létfokot: nyomorban született, keresztfán halt meg átokként, kire mindent rá tettek, ami irgalmatlan és szörnyű volt. Felszívott szívébe mindem könnyet és sóhajt, minden jajszót és fájdalomkiáltást. A miénk lett, szenvedő, kínlódó embereké; megosztott mindent velünk, ami nehéz és semmi nem maradt idegen számára, ami bennünket gyötör. A műveltek ostobaságnak látták, hogy szenvedjen valaki, akinek nem kellene szenvednie. de hát a műveltség nem önzetlenség; a világ tudósai nem írtak könyvet a szeretetről. A gőgös ember beleütközött a Golgotába és lenézte a véres, bemocskolt Szenvedőt.

De az önigazságosságukban bírók, a farizeusok nem ismerik a szeretetet, s így a Fiú botránykő lett számukra. Ám, aki eldobja a bölcsék és farizeusok gögjét és kitárja lelkét a Szeretet előtt, egyszerre meglátja, hogy a Golgotán a kinnak és szegyennek temetője lett, mély sír, ahová bedobhatja az ember mindazt, ami sötétség, reménytelenség és halál.

Mért más ez a Sír, mint egyéb sírok? Miért tartjuk Jézus halálát az élet forrásának? Azért, mert aki ebbe a sírba szállott, erősebb volt mint a halál. Amikor alászállott a halottak közé, megmozdult a sír világa s feltámadtak a halottak; aki halottként szállt le a halottak közé, evangéliumot hirdetett az özönvíz halottjainak. Ez a sír a szeretet diadala. Ez a halott él és életet ad a halottaknak. Aki ezzel a halottal érintkezik, az él és előjön a sírból! Minden fájdalom, minden reménytelenség, minden temető, amelyet a Golgotán Szenvedő elé odaviszünk, átváltozik a boldogság szülőhelyévé, a reménység forrásává, a feltámadás megnyílt sírjává.

A letaszítottak, a kegyetlenül kifosztottak, az irgalom nélkül legyilkolt nemzet fiai itt megértik az isteni szeretetet, hogy fájdalomon át visz ez út az örömbé és halálon át az életbe. Jaj annak, aki soha nem szenvedett, de jó annak, aki a fájdalomban és szomorúságban hitt! A golgotán, a sírban, a halálban is élő Jézus előtt elszáll a bánat és reménytelenségből remény születik! A Fiú következő alakja a mennyben, Isten trónján ülő láthatatlan Jézus. Láthatatlan? De nem a hit szemének! Csak az alak, a forma, amelyben él, van rejtve előlünk; lényét, valóságát, lelkét látjuk azon a képen keresztül, amelyet földi időzésén át mutatott azoknak, akik leírták és ránk hagyták csodálatos életét, szavait és tetteit. Aki Őt látta, életében látta az Atyát, a most azt is mondhatjuk: aki Őt földi életéből megismeri, látja mostani mennyei lényét. Mert ugyanaz a szerető és szelíd Jézus uralkodik az angyalok fénylő hazájában, Aki a földön szeretetét hintette a szenvedők közé! Állj hittel ez elé a Jézus elé; emelkedjél fel Hozzá az evangéliumok tanításának lépcsőjén és szemed elé állítva szerető és szeretett alakját, higgy Benne és a hívő tekintet lehozza segítségét a földre. A hiszekegy Jézus visszajövetelét az utolsó ítélettel kapcsolja össze. Az apostoli hitforma oly időben keletkezett, amikor a bibliai tanítás már elhomályosodott, mert Jézusnak a földre való második eljövetele királyságának felállítását célozza: az utolsó ítélet csak az ezeréves uralkodást követi. Ítélet azonban lesz visszajövelekor, mint ahogy első eljövetele is kárhóztató ítélet volt azoknak, akik nem hittek Benne. Jézus a kereszttel a vállán ítél s ketté választotta a hívőket és hitetleneket. Az ezeréves uralkodás is ítélet, azaz elválasztás lesz. Jézus a Benne hívőket el fogja választani s meg fogja védeni ellenségeiktől, mert szeretete azt jelenti, hogy elpusztítja a föld elpusztítóit. A gyermekeit szerető apa meg is védi gyermekeit az ellenségtől. Azért a visszatérő Jézus szeme olyan lesz,

mint a tűzláng, a lába miatt az olvadt fém, amely mindent felperzsel. Jaj annak, akit a szeretet nem térít meg, mert az a büntető igazságossággal találkozik. Az élő Jézus bíró is, nemcsak szabadító!

„Csia Lajos - feljavított kézírata.”